

rustu.bozkurt@dunya.com

RÜŞTÜ BOZKURT

“Bilinçli yönetim” mesafe ayarlamasıdır

Bugün psikolojik bilincin geliştiği, yaygınlaştığı ve derinleştiği bir aşamadan geçiyoruz. Psikolojik bilinç öne geçiyor ama bu daha önce yaşanan bilinç yoğunluklarının tümünden yok olduğu anlamına gelmiyor. **“Sosyolojide farklı dönemlere ait olanların eş zamanlılığı ilkesi”** değişik bilinç düzeylerinin yoğun biçimde bir arada var olmalarını sağlıyor. Yaşamımızda mitolojik bilincin kalıntıları, teolojik bilincin derin etkileri, ideolojik bilincin kolaycı sığınmacılığı ve psikolojik bilincin arayışları etkili oluyor.

Sosyal bir varlık olan biz insanları diğer canlılardan ayırtan özelliklerinden biri de dış dünyayı sezme, anlama, kendini bilme ve geleceği hayal ederek inşa edebilme yetenek ile becerilerine sahip olmamız. Birçok bilimi insanı, insanlığın yaşadığı dünyayı bilmesini, kendini anlamasını ve gelecek düşü kurmasını bilincinin temel bileşenleri olarak tanımlıyor.

İnsanoğlu kendi uygarlığını geliştirirken birikimini sürekli artırır, bilincini geliştirir, bakış açısını farklılaştırır, buluş ve keşif yapmayı sürdürür, beklentilerini diri tutar ve bütün bunlardan bereket üretir. İnsan, aynı zamanda kendisi ve başkaları için üreten ender varlıklardan biridir. İnsan önce kendisi için vardır, kendine yararı olmayanın başkasına yararı dokunamaz. İnsan kendisi için vardır ama yalnız yaşayamaz, bir grup içinde varlığını sürdürme zorundadır, bu açıdan bakıldığında insan biraz da başkaları için var olabildiği zaman insandır.

İnsanoğlunun dünyayı sezmesi ve anlaması, kendi olanak ile kısıtlarını saptaması, hayal ettikleri ve ulaşabildiklerinden oluşan deneysel mesafenin sınırlarını genişletmesi uygarlık birikimlerinin de özünü oluşturur. Uygarlık oluşumu aynı zamanda bilincin de tarihidir. Bütün uygarlıklar boyunca dört değişik bilinç düzeyi yoğun biçimde yaşandığı gözlemleniyor: Mitolojik bilinç, teolojik bilinç, ideolojik bilinç ve psikolojik bilinç. Bütün simgeler, değerler, ilkeler, kurallar ve yasalar, bir sosyal varlık olarak insanın bir arada yaşamada düzeni, dirliği ve güveni sağlamak için zihni araçlar kullandığını gösterir.

Bugün psikolojik bilincin geliştiği, yaygınlaştığı ve derinleştiği bir aşamadan geçiyoruz. Psikolojik bilinç öne geçiyor ama bu daha önce yaşanan bilinç yoğunluklarının tümünden yok olduğu anla-

mına gelmiyor. **“Sosyolojide farklı dönemlere ait olanların eş zamanlılığı ilkesi”** değişik bilinç düzeylerinin yoğun biçimde bir arada var olmalarını sağlıyor. Yaşamımızda mitolojik bilincin kalıntıları, teolojik bilincin derin etkileri, ideolojik bilincin kolaycı sığınmacılığı ve psikolojik bilincin arayışları etkili oluyor. İnsanoğlunun zihni, yaşam bütünü için içinde iletişim, karşılıklı etkileşim ve değişik eklemlenmelerle yaşam biçimi ve yaşam tarzlarına dönüşüyor.

Bilinçli bir insan psikolojik mesafelerini ayarlar; insanların birbirleriyle olan ilişkilerini belirleyen sosyal mesafelere, bugün ile yarın arasındaki algılamalardan oluşan zamansal mesafelere, bulunduğu yerle uzak yerler arasındaki mekansal mesafelere, insanın hayalleriyle gerçekleştirdiklerinden oluşan deneysel mesafelere özen gösteriyor. Mesafeler dengesi huzur ve mutluluğun sınırlarını da çiziyor.

BAĞIMLILIKLARIMIZ ARTIYOR

Bilimsel ve Teknik Erişebilirlikteki Artışlar:

İnsanlık tarihinde avcı-toplayıcı dönem ile yerleşik tarım toplumu aşaması çok uzun sürmüştür. Tarihin bu çok uzun dönemli gelişmesine **“topluluk örgütlenmesi”** damgasını vurur. Topluluk örgütlenmesi; insanların düğünde, dernekte, çarşıda, pazarda, toyda, törende, tarlada, tapanda birbirlerini gözle ve sözle kontrol ettiği örgütlenme biçimi olarak tanımlanır. Toplumun düzenini, atadan aktarılan gelenek ve göreneklerin belirlediği bir aşamadır. Topluluk gözetimi, popüler deyimle mahalle baskısının yarattığı **“büyük gözaltı”** bireyin davranışını da, toplumsal tutarları da belirler.

Bugün bilim ve teknikteki araç-gerecin gelişmesi, kısa mesaja dayanan kablosuz iletişim yeni bir

